

Klussers

L. Polman

'Ga nou eens dood!' schreeuwt de boef naar 007 in de nieuwste James Bond. Welk middel hij ook in de strijd gooit, bommen, remmen saboteren, opsluiten in een onderwaterkooi – Bond blijft triomferend herrijzen. Het arme Irak is nu ook met zo'n onverwoestbaar type opgezadeld. Zijn naam is Spicer.

Tim Spicer. Ooit begonnen als militair in het Britse leger, thans directeur van Aegis Defense Services, zijn eigen beveiligingsbedrijf. Blijft z'n lelijke kop maar opsteken. In 1997 speelde hij een hoofdrol in de militaire coup in Papoea Nieuw Guinea. De Papoease regering had hem ingehuurd om even een opstandje in de binnenlanden neer te slaan.

Zijn aankomst met zeventig Zuid-Afrikaanse huurlingen in hoofdstad Port Moresby veroorzaakte rellen. Toen het Papoease nationale leger vernam dat de vreemdelingen U\$ 36 miljoen voor de klus zouden vangen, een kapitaal waar het leger zelf alleen maar van kon dromen, pleegde het een coup. Spicer smeten ze van het eiland af, na hem eerst te hebben verlost van de U\$ 400.000 cash in zijn broekzak.

Een jaar later herrees de huursoldaat, ditmaal met 30 ton wapens op weg naar de burgeroorlog in Sierra Leone. Ingehuurd door een cliënt die Robin Cook, de Britse minister van Buitenlandse Zaken, omschreef als 'een Indiase zakenman met een paspoort op naam van een dode Serviër die gezocht wordt in Canada wegens oplichting van een bank in Thailand'.

En nu waart Spicer dus door Irak, ingehuurd door nota bene het Pentagon. De ene gek is nog niet opgehangen, of de Irakezen worden aan de volgende alweer uitgeleverd.

Spicer is er één uit een massa van klussers en sjacheraars die op contract van de Amerikaanse overheid de coalitiesoldaten in Irak faciliteren.

Freelance cateraars voorzien de manschappen van maaltijden, andere particuliere ondernemers doen voor hen de was, weer andere houden de kampen schoon of de pantservoertuigen aan de praat, ze trainen de nieuwe Iraakse politiemacht, richten de honden af die bij de poorten naar explosieven moeten speuren, leveren scherfvesten en bouwen scholen, waterzuiveringsinstallaties, elektriciteitscentrales en olieraffinaderijen weder op.

Werkwilligen voor de branche, die ook bloeit in Afganistan, zijn makkelijk te vinden.

Salarissen zijn gemiddeld vijfmaal hoger dan thuis. Voormalige Special Forces, hulpsheriffs, politiemannen, CIA-agenten, Vietnam- en Falkland-veteranen, maar ook gewone huisvaders, staan voor de baantjes in de rij.

In Irak benadert het aantal burgers op de loonlijst van het Pentagon die van het aantal militairen: 100.000 op 140.000.

In alle dieptepunten van de Iraakse oorlog figureren de marketenters, van de freelance gevangenenverhoorders in Abu Ghraib tot aan de Amerikaanse bouwvakkers die werden opgehangen aan een brug in Falluja. De overheid betaalt deze burgers miljarden, maar wie wie is in al die honderden grote en kleine bedrijven is ondoorgroendelijk. Aannemers van het Pentagon huren onderaannemers in, die op hun beurt ook weer klussen uitbesteden. En allemáál contracteren ze eigen bodyguards en counterterrorismedeskundigen, want zonder, kunnen ze de straat niet op.

De freelancers raken regelmatig in vuurgevchten verzeild, bij aanvallen op hun kantoren, of op hun bouwmaterialenkonvoeien. *Rules of engagement*, zoals voor militairen, zijn er voor de freelancers niet en minimumstandaarden voor hun werving, selectie en training ook niet. Voormalige Apartheidsknokploegen en afgezwaaide Afrikaanse rebellen zijn in hun gelederen al aange troffen.

Hoe gevaarlijker de toestand in Irak, hoe meer gewapende freelancers nodig zijn en hoe lager de lat van de afdelingen P&O van die bedrijven.

'We zijn zo langzamerhand de bodem van de put aan het leegschrapen om aan de vraag te kunnen voldoen,' zei zo'n personeelschef.

Denkt u zich in: elke gek die snapt hoe een geweer werkt kan naar Irak. Weer eens wat anders dan die eeuwige Veluwe. Ga je geen everzwijntjes, maar *insurgents* neerknallen.

De Amerikaanse overheid is het overzicht kwijt. Hoezeer, blijkt uit het feit dat ze uitgerekend Tim Spicer inhurden om de ten minste 70 beveiligingsbedrijven waarvan het Pentagon wéét dat ze onder contract staan, op één verantwoordingslijn te krijgen. Spicer was de scherpste bieder op het contract voor die klus.

Hij rekent er straks U\$ 293 miljoen voor af. Tien jaar geleden, in 1997, moest hij voor U\$ 257 mínder nog een hele Papoea-opstand zien neer te slaan. Niet kapot te krijgen, die vent.

BERICHT UIT AFRIKA